

"Miksi improvisoidaan"? – Lasten ja nuorten musiikkipsykoterapian metodivalinnan perusteita.

Kari Saarinen on FM, musiikkiterapeutti, Salossa toimivan Tmi Musakarin omistaja, kokenut klinikko, musiikkiterapian tuntiopettaja Turun AMK:ssa, työnohjaaja, SMTY:n hallituksen pitkäaikainen jäsen ja tekee jatkotutkimusta Jyväskylän Yliopiston musiikin laitokselle.

TIIVISTELMÄ

Esitys perustuu neljäänkymmeneenkahteen vuosina 1964- 2006 eri maissa julkaistuun tapauselosteeseen ja koottu aineisto sisältää 4-17-vuotiaiden tyttöjen ja poikien musiikkiterapiaprosessien kirjallisia kuvauksia. Aineiston tuottajat ovat pääosin kokeneita ja tutkijataustan omaavia musiikkiterapeutteja, jotka kuvaavat erilaisista psyykkisistä ongelmista kärsivien asiakkaidensa kanssa tekemäänsä terapiatyötä. Tapauksien tarinat käsittelevät pääosin henkilöitä, tilanteita, musiikkia ja kokemuksia.

Esitys keskittyy kliinisen improvisaation eri tekniikoiden kuvauksiin ja käytettyjen tekniikoiden valintaperusteisiin. Kliininen improvisaatiohan on hyvin keskeinen musiikkipsykoterapian menetelmä, jossa melko vapaamuotoista musiikillista toimintaa voidaan käyttää asiakkaan hyvinvointia edistävän muutoksen mahdollistajana. Musiikkipsykoterapiassa tunnetaan Bruscian (1998) mukaan neljä pääluokkaa, jotka ovat 1. Musiikki psykoterapiana 2. Musiikkikeskeinen psykoterapia 3. Musiikki psykoterapiassa ja 4. Verbaalinen psykoterapia musiikilla.

Improvisaatiotekniikoilla voidaan mahdollistaa ja kehittää asiakkaan musiikillista vuorovaikutusta ja luoda puitteita myös musiikkipohjaisen kokemuksen sanallistamiselle. Lasten ja nuorten kohdalla tämä tarkoittaa usein musiikkipainotteisen työskentelyn vaiheittaista kehittymistä kohti lisääntyvää sanallista vuoropuhelua asiakkaan terapeuttisen tarpeen ja hänen tilanteensa mukaisesti. Yksilön kehitystä ehkäisevää traumaattista kokemusta käsitellään terapiassa vaiheittain kehittyvänä musiikillisena ulkoistamisena ja sisäistämisenä sekä kokemuksen sanallistamisena. Terapeutin vastaanottava havainnointi on eräs keskeisimmistä artikkeleissa usein kuvatuista tekniikoista. Tätä täydentävät kehittyvää musiikillista vuorovaikutusta laajentavat ja kokemusten sanallistamista mahdollistavat tekniikat, kuten musiikkitarinoiden ja laulujen teko. Musiikkiterapiaprosessin kokoavaa ja kuvailevaa anatomiaa voidaan näin ollen hahmottaa improvisoidun musiikin saaman merkityksen kautta terapian alussa, varsinaisessa työskentelyvaiheessa ja lopputyöskentelyssä.